آموزش و پرورش استان مازندران
اداره آموزش و پرورش شهرستان بابل

نام:	درس : علوم فنون ۳	ساعت امتحان :	آموزشگاه : فهیما	مهر آموزشگاه
نام خانوادگی:	رشته: انسانی	تاریخ امتحان: ۲۸/ ۱۰ / ۱۴۰۴	نوبت امتحان: اول	
شماره صندلی:	پایه :دوازدهم	مدت امتحان:۸۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۴	طراح سوال: علی نژاد

ردیف	شـــرح سوالات صفحه اول	بارم
الف	**تاریخ ادبیات و سبک زندگی ۴ نمره**	۱
	۱-جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید.	
	الف) قائم مقام فراهانی احیا کننده نثر فارسی است و ..... مهم ترین اثر اوست.	
	ب) یکی از ضعف های تکنیکی در اغلب داستان های دوران مشروطه .....،.....،..... در بعضی صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروه کاربرد چندانی ندارد.	
	۲-نمونه ایی از تخیلات سرایندگان پیشین را در اشعار کدام دوره بیداری می توان دید؟	۰/۲۵
	۳- کدام یک از واژه های داخل کمانک درست است؟	۰/۵
	الف) از بارزترین شاخه های زبان شعر عصر بیداری (سادگی – پیچیدگی) است.	
	ب) شاعری که با استفاده از واژه ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه شعر می سرود (ادیب الممالک فراهانی – عارف قزوینی) بود.	
	۴- متن زیر کدام شخصیت را معرفی می کند؟	۰/۲۵
	(ازموسیقی دانان و شاعران عهد مشروطیت بود در برانگیختن مردم و آزادی خواهی نقش مؤثری داشت وی مضامین وطن دوستی را در اشعار زیبای خود بیان کرده بود.)	
	۱- عارف قزوینی ۲-محمدتقی بهار ۳- سیداشرف الدین گیلانی ۴- ادیب الممالک فراهانی	
	۵- سراینده شعر زیر چه کسی است؟	۰/۵
	آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی	
	تا مگر به دست آرم دامن وصالش را می دوم بـه پای سـر درقفای آزادی	
	۱-بهار- آزادی ۲-فرخی – آزادی ۳- بهار – استبدادگریی ۴- فرخی - استبدادگریزی	
	۶- بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان در دوره بیداری درکدام گزینه آمده است؟	۰/۲۵
	۱-قانون ۲- وطن ۳- تعلیم و تربیت ۴- آزادی	
	۷- چرا در عصر مشروطه رویکرد نویسندگان به رُمان های تاریخی بیشتر بود؟	۰/۵
	۸- اولین نمایشنامه نویس قاجار چه کسی بود؟	۰/۲۵
	۱-میرزا خسروی ۲- میرزاحسن خان بدیع ۳- میرزاآقا تبریزی ۴- میرزا حبیب اصفهانی	
	۹-مضامین شعری ادیب الممالک فراهانی را چه موضوعاتی تشکیل می دهد؟	۰/۵
	۱۰- کتاب تاریخ بیداری ایرانیان از کیست و موضوع آن چیست؟	۰/۵
	ادامه سوالات در صفحه دوم	

www-kanoon-ir

	شـــرح سوالات صفحه دوم	
ب	**موسیقی شعر: ۶ نمره**	
	۱-واژه دلارام را با حذف همزه تقطیع هجایی کنید.	۰/۲۵
	۲-در بیت زیر دو اختیار زبانی بیابید.	۰/۵
	مرا عهدی است با جانان که تا جان در بدن دارم هواداران کویش را چو جان خویشتن دارم.	
	۳-مصوت بلند " ی " در چه صورت همیشه کوتاه و مصوت بلند " و " در چه صورت همیشه بلند است؟	۰/۵
	۴-با توجه به تقطیع (نشانه گذاری) و علامت گذاری بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.	۰/۷۵
	سپردم به تو دل ندانسته بودم که تو بی وفا در جفا تا کجایی	

پایه های آوایی	س کِ	پر تُ	دم بی	ب وَ	تُ فا	دل در	نَ جَ	دا فا	نِس تا	تِ کُ	بو جا	دَم یی
خوشه های هجایی	U	—	—	U	—	—	U	—	—	U	—	—
	U	—	—	U	—	—	U	—	—	U	—	—

الف) کدام رکن تکرار شده است؟ ب) نام وزن حاصل از تکرار چیست؟

ج) یک اختیار زبانی در بیت بیابید.

۵- در مثال های زیر هر جا همزه حذف شده مشخص کنید. ۰/۵

الف) از اشتیاق (U — —) ب) خوش آواز (— — — U) خوش آهنگ (U — — U)

۶- کدام یک از کلمات تک هجایی زیر ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه ی دیگر کوتاه شود؟

۱- دو ۲- سو ۳- جو ۴- مو ۰/۲۵

۷- بیت زیر در چه وزنی سروده شده است؟

« به آبگینه ی این دل نظر کن از سر لطف که می طلب کند از وصل تو به جان او سنگ » ۰/۵

۱-مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن ۲- مفاعلن فعلاتن مفاعیلن فع

۳- مفاعلن فعلاتن مفاعلن فع لن ۴- مفاعیلن فاعلاتن مفاعلن فعل

۸-تقطیع مثال های زیر به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده است با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ ۰/۵

۱-جادویی (— U —) ۲- درخت دوستی (U — — — U —)

۹-ارکان پایه های آوایی معادل (U U —) را بنویسید.

۱۰- برای بیت « دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند از گوشه ی بامی که پریدیم پریدیم » کدام وزن ۰/۲۵

ترجیع دارد؟ الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف ۰/۵

ادامه سوالات در صفحه سوم

www.kanoon.ir

ردیف	سوالات صفحه سوم	بارم
	۱۱-مشخص کنید وزن کدام مصراع همسان و کدام ناهمسان است ؟ با ذکر دلیل الف) هرگز کسی به خوبی چون یار ما نباشد ب) عاقبت گرگ زاده گرگ شود.	۰/۵
	۱۲- وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن غلط آمده است؟ ۱-گوش مرا کی سر شنیدن پند است. (مفتعلن فاعلن مفتعلن فع) ۲) بی دلان را خبری از دل غارت زده نیست. (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن)	۰/۵
	۱۳-پس از تقطیع هجایی بیت زیر هجاهای معادل در دو مصراع یک بیت را مقایسه کنید و اگر اختلافی هست تعیین کنید از چه اختیارات زبانی استفاده شده است. « چو خواهی که نامت بود جاودان مکن نام نیک بزرگان نهان »	۱
ج	زیبایی شناسی ۶ نمره ۱-ابیات و عبارت زیر را از نظر وجود آرایه های (مراعات نظیر – تلمیح – تضمین) بررسی کنید.	۰/۷۵
	۱) در آینه دوباره نمایان شد باز آن سرود اناالحق با ابر گیسوانش در باد ورد زبان هاست. ۲) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر در عبادت معترف که: ما عبدناک حق معرفتک ۳) چون در این میدان نداری دست و پایی هم چو گوی اختیار سر به زلف هم چو چوگانش گذار	
	۲-در ابیات زیر هر یک از قسمت های مشخص شده کدام آرایه معنوی را بوجود آورده است؟ الف) این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع	۰/۷۵
	ب) حرف است که این خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه دم آبی ندید کس ج) بهر این فرمود رحمان ای پسر کل یوم فی شان ای پسر	
	۳-در بیت « این مه که چون منیژه لب چاه می نشست گریان به تازیانه ی افراسیاب رفت » دانسته ی تاریخی خود را در مورد آن بنویسید.	۱
	۴-در بیت زیر آرایه ی تضمین را مشخص کنیدحافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است؟ خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی	۰/۵
	۵- کدام بخش از بیت زیر به دانسته ی حماسی اشاره دارد؟ به این اشارت شاعرانه در اصطلاح ادبی چه می نامیم؟ « ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن پوردستان جان ز چاه نابرادر نخواهد برد »	۰/۵
	۶- در هر یک از بیت های گروه " الف " کدام آرایه ادبی گروه " ب " به کار رفته است؟	۱

الف	ب
الف) هر کو نظـری دارد با یار کمان ابرو // باید که سپر باشد پیش همه پیکان ها	۱- تلمیح
ب)به شهر عشق منم شهریار چون حافظ // منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن	۲- لف و نشر
ج) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود // شرمی از مظلمه ی خون سیاووشش باد	۳- تناقض
د)مستانه کاش در حـرم و دیر بگـذاری // تا قبلـه گاه مؤمن و ترسا کنـم تو را	۴- مراعات النظیر
	۵- تضمین

ادامه سوالات در صفحه چهارم

www-kanoon.ir

ردیف	سوالات صفحه چهارم	بارم
	۷-با توجه به بیت « منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش من انس به سرو گل و بادام گرفتم » به سوال ها پاسخ دهید. **الف) نوع لف و نشر را مشخص کنید. ب) لف و نشر سوم را بیابید و بنویسید.**	۰/۵
	۸-متناقض نما را در بیت زیر مشخص کنید و شرح دهید. **ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد اَر مدد خواهی چراغ دل برافروزی**	۰/۵
	۹- در کدام یک از ابیات، آرایه تناقض و در کدام آرایه تضاد دیده می شود؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید. **الف) کی شود این روان من ساکن این چنین ساکن روان که منم** **ب) شادی ندارد آن ندارد به دل غمی آن را که نیست عالم غم نبینم عالمی**	۰/۵
	تحلیل نظم و نثر ۴ نمره **۱-با توجه به شعر به پرسش ها پاسخ دهید.** **از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند شو بار سفر بنـد که یاران همـه رفتند.** **آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند.** **داغ است دل لاله و نیلی است بَر سرو کـز باغ جـهان لاله عذاران همه رفتند.** **افسوس که افسانه سرایان همه خفتند انـدوه که انـدوه گساران همـه رفتند.** **الف) ۲ مورد از ویژگی های زبانی این سروده را بنویسید.** **ب) شعر از بهار است سطح فکری آن را بررسی کنید.** **ج) ۲ مورد ویژگی ادبی را در این سروده بنویسید.**	۱/۵
	۲- با توجه به متن « ننه ! این زمین روی چیه؟ روی شاخ گاو ، گاو ، گاو روی چیه؟ روی ماهی؟ ماهی روی چیه ؟ روی آب؟ وای وای این روده است ببره چه قدر حرف می زنی؟ حوصلم سر رفت . آفتابه لگن شش دست شام و ناهار هیچی ! گفت: گفت:نخور عسل و خربزه با هم نمی سازند نشینید و خورد. » **الف) ۲ مورد ویژگی های زبانی نثر دهخدا را بنویسید.** **ب) یک کنایه و یک ضرب المثل را بیابید و مفهوم آن را بنویسید.**	۱
	۳-یک ویژگی فکری شعر عارف قزوینی را در ابیات زیر بنویسید. **ناله ی مرغ اسیر این همـه بهر وطن است ملک مـرغ گرفتار قفس هم چـو من است** **جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است**	۰/۵
	۴-متن زیر را ا دیدگاه زبانی و ادبی بررسی کنید. **(.. اکنون مدت ۲ سال افزون است که نه از آن طرف بَریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی ، طایر مکاتبات را پر بسته و مراودات را در بسته ...) قائم مقام فراهانی**	۱
	موفق و سربلند باشید. **جمع نمرات**	**۲۰**